Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anŭ 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 128. Brașovŭ, Joi 8 (20) Iunie 1889.

Brașovŭ, 7 Iunie

Este caracteristicŭ, că în partea de dincolo a monarchiei parŭ a merge lucrurile mai liniștitŭ ca dincóce, cu tóte că în fondŭ luptele între naționalități suntŭ multŭ mai intensive decâtŭ dincóce, deórece poporele acolo au mai multă libertate și mai multŭ terĕmŭ de luptă în viéța publică a statului. La noi suntŭ adĭ numai Maghiarii pe arenă, dér facŭ gură mai mare ca tóte naționalitățile din partea de dincolo a monarchiei laolaltă.

Dintre poporele din Austria, Cehii au demonstratŭ mai multŭ în timpulŭ din urmă, așa că demonstrația lorŭ a produsŭ svonŭ și afară de granițele monarchiei.

Demonstrația, de care vorbim, s'a făcutŭ de reuniunile cehice ai cărorŭ membri s'au dusŭ la esposiția din Parisŭ, manifestându-și simpatiile lorŭ pentru Francia în sensŭ horărîtŭ antigermanŭ.

Acéstă demonstrațiă își are isvorulŭ în aspirațiunile politice ale Cehilorŭ și în curentulŭ de care e condusă adĭ opiniunea publică la ei.

Inimiculŭ nostru naționalŭ celŭ mai mare, dicŭ Cehii, este germanismulŭ cu scopurile lui de germanisare; trebue prin urmare sĕ simpatisămŭ cu o țéră, care este contrarulŭ contrarilorŭ noștri.

Se înțelege, că acéstă direcțiune hotărîtă antigermană nu se unesce cu atitudinea politică a guvernului, care trebue sĕ țină sémă de alianța cu Germania; dér nu se unesce nicĭ cu atitudinea din năuntru a cabinetului, care ținĕndŭ séma de elementulŭ germanŭ din Austria se teme de orĭ-ce înăspire a raporturilorŭ dintre naționalitățĭ.

De aceea este lucru firescŭ, că curentulŭ pronunțatŭ antigermanŭ nu este susținutŭ de Cehii, carĭ facŭ parte din maioritatea guvernamentală, ci de Cehii din oposițiă, de așa numiții „Cehĭ tinerĭ".

Aceștia însĕ prin forța împrejurărilorŭ au devenitŭ adĭ pionerii opiniunei publice cehe, care din ce în ce este totŭ mai nemulțămită cu mersulŭ lucrurilorŭ.

Cehii au începutŭ sĕ-șĭ perdă răbdarea, vĕdĕndŭ câtŭ de încetŭ și neîndestulitorŭ progreséză causa egalei lorŭ îndreptățirĭ sub cabinetulŭ actualŭ. Dr. Rieger, șefulŭ Cehilorŭ bătrânĭ, cu ai sĕi e de părere, că Cehii trebue sĕ sĕ mulțămescă în împrejurările de fațǎ cu puținulŭ, ce'lŭ potŭ dobêndi în alianță cu partida clerului și cu a aristocrațilorŭ. De altă parte Dr. Gregr, cu Cehii tinerĭ, condamnă acéstă politică, care „trăesce din adunarea fărmiturilor", și cere realisarea punctelorŭ cardinale ale programei Cehilorŭ: dreptulŭ de statŭ alŭ regatului boemŭ, încoronarea regelui, lărgirea autonomiei și a dreptului electoralŭ până la votulŭ universalŭ, scutŭ în contra germanisării și altele.

Aceste puncte au fostŭ accentuate și în conferința Cehilorŭ tinerĭ ținută în Praga, în 16 Iunie n., la care au luatŭ parte vr'o douĕ mii de persóne.

Gregr mai combătu cu acéstă ocasiune situațiunea de sub guvernulŭ actualŭ și prin aceea, că arătă, că acestŭ guvernŭ a opritŭ călĕtoria în corpore a Sokoliștilorŭ la Parisŭ. „Dér victoria Sokoliștilorŭ în Parisŭ", dise elŭ, „îmĭ este multŭ mai scumpă, decâtŭ totŭ ce a câștigatŭ pănă acum partida Cehilorŭ bĕtrânĭ pe terĕmulŭ politicŭ."

Este unŭ semnŭ alŭ timpului, că acum se ridică în sînulŭ Cehilorŭ o furtună în contra acelora dintre ei, carĭ din considerațiunĭ de oportunitate sprijinescŭ directŭ orĭ indirectŭ politica germană-maghiară și tendințele reacționare.

DIN AFARĂ.

Pregătiri militare englese.

O telegramă din Londra comunică, că guvernulŭ englesŭ a făcutŭ la Birmingham comăndĭ de materialŭ de rĕsboiu. Principalele manifacturĭ au trebuitŭ sĕ ia lucrătorĭ complimentarĭ, usine nouĕ s'au înființatŭ pentru a fabrica ghiulele de oțelŭ și revolvere de ordonanță.

Conflictŭ între Italia și Rusia.

Inainte cu câteva dile, diarele aduseră scirea, că împuternicitulŭ militarŭ rusŭ din Roma, br. Rosen, nu mai e recunoscutŭ de guvernulŭ italianŭ ca atare. „Koln. Ztg." aduce lămurirĭ din Petersburgŭ în acéstă privință, dicĕndŭ că br. Rosen singurŭ e vinovatŭ de acésta, fiindcă prin unele incidente fórte neplăcute s'a făcutŭ cu totulŭ imposibilŭ în societatea romană și cei din Roma s'au miratŭ destulŭ, că cu tóte astea guvernulŭ rusŭ l'a numitŭ atașatŭ militarŭ și mai târdiu chiar împuternicitŭ militarŭ. In timpulŭ din urmă br. Rosen, a pășitŭ arogantŭ și ofensătorŭ fațǎ cu societatea romană, așa că ministrulŭ italianŭ Crispi a cerutŭ la Petersburgŭ rechemarea lui Rosen. Acesta a fostŭ chematŭ la Petersburgŭ sĕ raporteze, dér s'a sciutŭ purta așa de dibaciu, încâtŭ trecu ca martirŭ alŭ adevĕratului rusismŭ prin ura societății romane. Resultatulŭ fu, că Țarulŭ nu numai nu'lŭ rechiemă, ci din contră îi dete dovedĭ de deosebită grațiă a sa. Guvernulŭ italianŭ a rechematŭ deja din Petersburgŭ pe împuternicitulŭ sĕu militarŭ maiorulŭ Marini și acum toțĭ aștéptă cu încordare sĕ vedă ce se va întêmpla. Cei din Petersburgŭ suntŭ fórte iritațĭ din causa acesta în contra Italiei.

Politica Țarului.

„Wiedomosti" din Moscva s'a supĕrată pe „Journal de St. Petersburg", din causă că n'a publicatŭ textulŭ toastului Țarului, ținutŭ în Peterhof. De aceea „Wiedomosti" nu póte considera numitulŭ diarŭ ca organŭ alŭ ministeriului de esterne, și tóte combinațiile, ce s'au făcutŭ din nepublicarea toastului, suntŭ decĭ fără temeiu. In Rusia esistă numai o singură politică și acésta este politica Țarului. Ministrulŭ de esterne rusescŭ nu póte ave o politică propriă, care sĕ nu consune pe deplinŭ cu aceea a Țarului. Și asupra toastului Țarului pentru prințulŭ Nichița a trebuitŭ sĕ se bucure ministrulŭ Giers ca orĭ-ce alt Rusŭ sincerŭ. Faptulŭ că „Journal de St. Petersburg" a suprimatŭ cuvintele Țarului, dovedesce, că acéstă foiă n'are nimicŭ comunŭ cu guvernulŭ rusescŭ.

„Antegarda Rusiei în Balcani".

Despre *propaganda religiosă în Balcanĭ*, 'i se scrie foiei berlinese „National-Zeitung" din capitala turcéscă: Acéstă propagandă are de scopŭ a pregăti terĕmulŭ în peninsula balcanică pentru acțiunea panslavistică. De aceea se folosesce Rusia înainte de tóte de Metropolițĭ ca unelte ale sale. In Serbia are pe Metropolitulŭ Mihailŭ, care s'a reîntorsŭ de curĕndŭ și șĭ-a reocupatŭ postulŭ, în Bulgaria pe cunoscutulŭ Metropolitŭ Clemente, care mai alesŭ în timpulŭ din urmă a desfășuratŭ érășĭ o activitate agitatorică, pe cândŭ exarchulŭ Iosifŭ, care resideză în Constantinopolŭ, pare a se ține retrasŭ de politică. Alŭ treilea aliatŭ alŭ Rusiei este Metropolitulŭ de odinióră din Seraievo, Kosanovicĭ, care de cândŭ a fostŭ depărtatŭ din postulŭ sĕu șĭ-a alesŭ Muntenegrulŭ ca terĕmŭ pentru agitațiunile sale și despre care probabilŭ că în curĕndŭ se va audi mai multŭ. Acestŭ trifoliu, la care se alătură și episcopulŭ românŭ din Roman (Moldova) Melchisedecŭ, formeză adevĕrată ante-gardă a Rusiei în peninsula balcanică, care represintă clerulŭ militantŭ, care sub pretextulŭ, că urmăresce tendințe bisericescĭ, lucră pentru tendințele rusescĭ. Aceste tendințe urmărescŭ și de a încurca Turcia în alte părțĭ, pentru ca puterile ei la casŭ cândŭ s'ar ivi conflictulŭ în peninsula

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Monumentulŭ comemorativŭ dela Calafatŭ.

La 17 Maiu mĕ aflamŭ la Calafatŭ, când se înaugura cu tótă pompa cuvenită *monumentulŭ comemorativŭ alŭ dilei de 17 Maiu 1877*, când bravii noștri Românĭ asvîrliră primele bombe în cetatea Diului (Vidinului) în presența M. S. Regelui Carolŭ I.

A fostŭ lume multă, paradă frumósă, vre-o 600 de Curcanĭ concentrațĭ, o bateriă cu 4 tunurĭ, pentru-că acestea au fostŭ primele focurĭ ce Românii au trimesŭ Turcilorŭ la 17 Maiu 1877, anunțându-le independența nóstră....

Pe loculŭ unde a fostŭ construită Bateria de asediu Carolŭ I, s'au umplutŭ cu pămĕntŭ tóte escavațiunile, ce erau acolo, și s'au înălțatŭ la nivelulŭ solului naturalŭ; acolo, susŭ, s'a făcutŭ unŭ șanțŭ mare de formă pătrată avĕndŭ ca vre-o 10 metri pe de laturĭ, ér în mijloculŭ suprafeței, ce circumscrie acestŭ șanțŭ, se ridică monumentulŭ.

Doi-sprĕ-dece stâlpĭ de piétră, ca de 80 centimetri de înalțĭ și unițĭ cu lanțurĭ, formeză grilagiulŭ, de o formă pătrată, avĕndŭ ca 6 metri pe lature, ér la mijlocŭ se ridică monumentulŭ — Unŭ piedestalŭ ca de 2 metri înălțime cu 4 fețe și 2 trepte, și cu brâurĭ frumóse lucrate, susține o piétră de granitŭ înaltă ca de 3 metri, de o formă piramidală cu 4 fețe, care se termină prin o aquilă mare de metalŭ, ce stă pe o bombă mare rotundă, care, decă nu mĕ înșelŭ, este chiar din acelea ce ne trimetea Turcii la 1877 din Vidinŭ cu topurile lorŭ, sistemŭ vechiu.

Pe fața dela medă-di a monumentului stă scrisu, pe o placă metalică cu litere de aurŭ în reliefŭ, următórele:

DESCHISV-S'A FOCVLU
asupra
CETĂȚII VIDINULVI
de
Bateria CAROLU I
TREI OBVSVRĬ TVRCESCI
spărgĕndu-se
în apropierea
DOMNVLVI ROMANIEI
CAROLU I.

Pe fața dela medă-nópte dice:

IN AMINTIREA
BOMBARDĂREI
VIDINVLVI
în
17 MAIU
1877

Pe celelalte douĕ fețe suntŭ douĕ corone metalice de stejarŭ, fixate pe monumentŭ.

Am privitŭ multŭ vulturulŭ de d'asupra, sĕ-mĭ dau sémă de posițiunea lui, în raportŭ cu Vidinulŭ, și am observatŭ că: cu peptulŭ (și aripele puținŭ întinse) stă spre Vidinŭ, și cu dreptŭ cuvêntŭ, fiind-că cu acéstă cetate au datŭ pieptŭ bravii nostri oștenĭ, ér capulŭ și privirea o are îndreptată c'am spre medă-nópte, înțelegețĭ...; alții dicŭ, cum a disŭ chiar primarulŭ orașului la discursulŭ sĕu destulŭ de bine simțitŭ, că privirea o are cătră monumentulŭ dela Smărdanŭ, care se vede prea bine, și la care privesce de vecĭnicia, căcĭ în vecĭ trebue privițĭ și neuitațĭ toțĭ vitejii noștri, ce au cădutŭ în crâncena luptă dela Smărdanŭ!

Monumentulŭ era încunjuratŭ numai de florĭ și cununĭ, și cu inscripțiile: *Trăiéscă MM. LL. Regele și Regina României.*

Lume multă, de nu mai era locŭ...

In fine étă, că se aude unŭ semnalŭ, și vĕdŭ o mișcare generală la Dorobanțĭ; Venia generalulŭ Angelescu, comandantulŭ I de armată; se apropiă, trece prin fața frontului, salută cu respectŭ drapelulŭ și se coboră la monumentŭ. Era urmatŭ de d-nii generalĭ Vlădescu și Crutescu din comandamentulŭ sĕu, cum și de d-nii colonelĭ Iarca, Ignatŭ și mai mulțĭ mosafirĭ oficerĭ superiorĭ bulgarĭ: maiorulŭ Nicolaeff, comandantulŭ garnisónei Vidinului, maiorulŭ Velceff din statu-majorŭ; căpitanii Petroff și Chințișef; mai mulțĭ locotenențĭ și sublocotenențĭ, toțĭ din infanteriă, Artileriă și Cavaleriă n'am vĕdutŭ. Nu trebue sĕ uitămŭ pe bravulŭ prefectŭ alŭ Vidinului, d-lŭ Ivanovŭ, unŭ omŭ fórte instruitŭ, simpaticŭ și patriotŭ până la escesŭ.

Serviciulŭ divinŭ începe, se termină, se ținŭ câteva discursurĭ de d. generalŭ Anghelescu, atâtŭ de bine simțite, și de d. primarŭ Câncea, încâtŭ par'că mi-se

balcanică, sĕ fiă absorbite în alte părţĭ. In legătură cu acésta stau şi uneltirile continue în Armenia şi în Siria şi cei din Constantinopolŭ, credŭ, că şi cele mai nouĕ turburărĭ pe insula Creta îşĭ au isvorulŭ în scopulŭ amintitŭ.

SCIRILE ḌILEI.

„Maghiarisămŭ“. Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Erdelyi Hirado: „Comitetulŭ administrativŭ alŭ comitatului Timişóra a ţinutŭ adunare sub presidiulŭ fişpanului Molnar Victor. Inspectorulŭ de şcóle Marx Antal a accentuatŭ în raportulŭ sĕu, că limba ungurescă ia dimensiunĭ îmbucurătóre, mai alesŭ în şcólele confesionale şi ale naţionalităţilorŭ. Comitetulŭ a hotărîtŭ unanimŭ, ca sĕ céră dela adunarea generală comitatensă o anumită sumă, din care sĕ se premieze învĕţătorii, carĭ vorŭ propune cu mai mare zelŭ limba ungurescă.“

Audĭ colo! Introducĭ cu forţa o limbă în şcólă, terorisezĭ prin ameninţărĭ cu destituire pe învĕţătorĭ, decă nu vorŭ învĕţa pe copii sĕ bombănéscă ungaresce, şi asta-i „maghiarisare îmbucurătóre“! Câtŭ pentru premii, învĕţătorii îşĭ vorŭ băga minţile în capŭ şi nu'şĭ vorŭ murdări mânile primindŭ arginţii lui Iuda.

* * *

Sistarea esecuţiunilorŭ de dare. Ministrulŭ de finanţe Wekerle a datŭ o circulară către tóte inspectoratele de dare, prin care opresce încassarea dării prin execuţiune pe timpulŭ din 15 Iunie până la 31 Iulie, respective până după secerişŭ. Decă însĕ s'ar ivi trebuinţa ca totuşĭ sĕ se facă şi execuţiunĭ, inspectorii de dare suntŭ datorĭ în privinţa asta a face arătare Comitetelorŭ de administraţiă.

* * *

Echiparea marinei ca armată de uscatŭ. După cum i-se anunţă din Pola foiei „Militär-Zeitung“, marina de rĕsboiu are sĕ fiă echipată ca armata de uscatŭ, făcêndu-se prin acésta posibilŭ despărţĕmintelorŭ de marină sĕ fiă detaşate de pe corăbii, ca sĕ pótă opera pe uscatŭ ca corpurĭ de trupe cu totulŭ de sine stătătóre. Vorŭ fi înarmate cu puşca Mannlicher. După terminarea probelorŭ ce se facŭ cu noulŭ echipamentŭ şi după primirea introducerei acestuia de către M. Sa, se va procura imediatŭ noulŭ echipamentŭ şi se crede, că încă în cursulŭ ernii viitóre se va pute pune în esecutare.

* * *

Cehĭ convertiţĭ. După raportulŭ oficialŭ publicatŭ de sinodulŭ pravoslavnicŭ, foile cehe împărtăşescŭ, că în lunile din urmă în guvernamintele Rovno şi Kovno au trecutŭ la religia ortodoxă peste 5000 de Cehĭ.

* * *

Dela esposiţia din Parisŭ. O telegramă din Parisŭ comunică: Domnulŭ G. Bibescu a oferitŭ în cârciuma românéscă unŭ prândŭ presei franceze. Toţĭ directorii de ḍiare şi redactorii şefĭ asistară. O mare cordialitate a domnitŭ în timpulŭ întregului banchetŭ. Domnulŭ Bibescu a ridicatŭ unŭ toastŭ în care a disŭ: „N'amŭ uitatŭ, Domnilorŭ, şi nu vomŭ uita nicĭ odată că acum 18 lunĭ România străbătea o crisă din cele mai grave. Intrégа presă francesă intrase în campaniă cu noi în contra vrăşmaşului comunŭ şi n'a depusŭ armele decâtŭ după bătălia câştigată.“ D. Mezières, deputatŭ, a rĕspunsŭ bĕndŭ în sănĕtatea României, care aparţine marei familii latine. Cuvintele d-lui Mezières au fostŭ acoperite de aplause.

* * *

Dr. Svetozar Miletics, fostulŭ cunoscutŭ şefŭ alŭ Serbilorŭ, despre care se scie c'a înebunitŭ în temniţa din Vatz, în urma căreia a petrecutŭ cincĭ anĭ într'unŭ institutŭ privatŭ din B-Pesta, ḍilele trecute s'a întorsŭ sănĕtosŭ acasă. Se ḍice, că sănĕtatea agerului luptătorŭ ar fi deplinŭ restaurată. Ii este opritŭ însĕ a face politică, precum şi orĭ-ce lucrare spirituală. A doua ḍi, lăţindu-se vestea despre sosirea lui, mulţime de amicĭ şi cunoscuţĭ peregrinară la locuinţa lui pentru a'lŭ bineveni.

* * *

Focŭ; Bravura unei femei. Acum câteva ḍile se ivi unŭ focŭ mare în Sântă-Măria din Comitatulŭ Huniedórei. Flacările cuprinseră şi casa unei sĕrmane femei, ce se dusese în Haţegŭ sĕ'şĭ cumpere unele mărunţişurĭ, închiḍêndŭ casa, în care lăsase unŭ micŭ copilŭ. Tinera femeiă a lui I. Reichel, funcţionarŭ economicŭ pe moşia contelui Kendeffy, aducêndu-şĭ aminte de acéstă împrejurare, în momentulŭ celui mai mare pericolŭ sparse o ferestră, întră în casă, care era plină de fumŭ înăduşitorŭ, află copilulŭ, dér nu mai putŭ se iesă pe ferésträ, findcă lemnăria acesteia ardea deja cu flacără. Din norocire află unŭ toporŭ în casă, sparse uşa, care era închisă şi atinsă acum de flacărĭ, şi astfelŭ négră de fumŭ, eşi afară cu copilulŭ mântuitŭ spre bucuria poporului. In Tapolţa din Ciucŭ au arsŭ edificiile la cincĭ economĭ. In Aitonulŭ mare au arsŭ 3 şurĭ şi 4 case; paguba e de 2000 fl.

* * *

Tunurĭ nouĕ. După împărtăşirĭ oficiale, se ḍice că artileria austro-ungară va primi unŭ nou soiu de tunurĭ, oţelŭ bronzatŭ, de 10·5 centimetri. Aceste tunurĭ se vorŭ folosi la atacarea locurilor întărite, şi pentru a fi uşorŭ de pusŭ în mişcare, greutatea lorŭ totală nu va trece peste 2700 chilograme. Resultatele obţinute în urma esperienţelorŭ făcute cu acestŭ tunŭ suntŭ favorabile şi de aceea noulŭ tunŭ se va introduce imediatŭ, precum spune „Pester Lloyd“. Mitrailesa „Maxim“, care s'a adoptatŭ de artileriă austro-ungară în urma succeselorŭ sensaţionale obţinute la esperienţele din anulŭ trecutŭ, se va modifica, reducêndu-se calibrulŭ ţevei dela 11 la 8 milimetri, aşa că şi efectulŭ e mai mare şi se póte şi întrebuinţa aceeaşĭ muniţiune ca la puscile cu repetiţiă „Mannlicher“.

* * *

Promoţiune. Din Budapesta ni-se scrie, că la 17 Iunie n. c. la universitatea de acolo a fostŭ promovatŭ la gradulŭ de doctorŭ în drepturĭ d. candidatŭ de advocatŭ *Silviu Moldovanŭ* din Băiţa Zărandului.

* * *

Baronŭ ungurŭ arestatŭ. In Klagenfurt fŭ arestatŭ br. Iosef Orczy, pârîtŭ fiindŭ la judecătoria de acolo de către unŭ croitorŭ din Viena, căruia baronulŭ îi datoréză 20,000 fl. Croitorulŭ îlŭ dase în judecată, dér fiind-că pentru împrumuturĭ în suma totală de 12,000 fl. croitorulŭ îi pretindea după unŭ anŭ 20,000 fl., tribunalulŭ în urma apelului a anulatŭ sentinţa de esecuţiune şi baronulŭ începŭ sĕ-şĭ vêndă din lucrurile sale. Croitorulŭ arătă tribunalului din Klagenfurt, unde se afla br. Orczy, că acesta îşĭ vinde lucrurile, deşi e sub sentinţă esecutóre. In urma lămuririlorŭ date însĕ, că adecă sentinţa e anulată, baronulŭ fŭ liberatŭ.

* * *

Nenorocire. Se telegrafézá din Reşiţa: In *Seculŭ*, care este o coloniă a societăţii căilorŭ ferate austro-ung., au esplodatŭ la 15 c. gazurile producêndŭ o nenorocire înspăimêntătóre. Optŭ băiaşĭ suntŭ morţĭ, doi greu, alţii mai uşorŭ răniţĭ. Cei morţĭ suntŭ diformaţĭ şi arşĭ, de nu se cunoscŭ. Dintre nenorociţĭ cincĭ suntŭ tată de familii.

* * *

Urşĭ. In pădurea Mico-Uifalăului o vită a fostŭ mâncată de urşĭ a doua ḍi de Rusalii.

* * *

Tâlharĭ. Pe drumŭ dela Ciucŭ-Sereda către Bancfalău fŭ atacatŭ vêndĕtorulŭ de măturĭ Franz Köncze din Bancfalĕu de Stefan Imre şi alţĭ tovarăşĭ din Minsentiu, carĭ l'au jăfuitŭ de 3 fl. şi l'au bătutŭ aşa de cumplitŭ, încâtŭ zace pe patulŭ de mórte. Tâlharii suntŭ deja arestaţĭ.

* * *

Petrecere şi dare la ţintă. Oficerii garnisónei de aicĭ vorŭ arangia Sâmbătă în 22 Iunie, în casa de dare la semnŭ de sub Têmpa, o petrecere împreunată cu dare la ţintă. Inceputulŭ la 6 óre séra.

* * *

Restaurantulŭ Mehsner. Musica naţională ungurescă din Clusiu sub conducerea lui Czaka Janos a sositŭ, şi se va produce în restauraţiunea lui Mehsner astăséră, precum şi în tóte serile următóre.

Crima din Tabacĭ în Bucurescĭ.

Cetimŭ în „Epoca“:

Cercetările pentru a se descoperi cei carĭ au comisŭ crima din Tabacĭ continuase până la órele $5^1/_2$ Sâmbătă séra, căndŭ bănuelile au începutŭ sĕ planeze asupra lui Ştefanŭ Venescu, nepotulŭ directorului şcólei. Se ḍicea:

1. Venescu a spusŭ sergentului, care l'a găsitŭ întinsŭ în curtea şcólei, că nu se va scula din acelŭ locŭ, decâtŭ atuncĭ căndŭ va veni procurorulŭ;

2-lea, că s'a gasitŭ dormindŭ sĕu mai bine prefăcêndu-se, că e leşinatŭ, întinsŭ pe o velinţă;

3-lea, că rănile ce, Ştefanŭ Venescu avea pe mânĭ, nu erau nicĭ de cum grave, şi gravitatea lorŭ nu concorda absolutŭ de locŭ cu arătările sale, că ar fi smulsŭ cuţitulŭ din mâna ucigaşilorŭ şi că acestŭ cuţitŭ avea douĕ tăişurĭ.

In fine căderea sa dela etajulŭ alŭ doilea fără sĕ aibă cea mai mică contusiune şi faptulŭ, că afirma, că ar fi statŭ leşinatŭ patru óre:

Tóte aceste amĕnunte, fórte seriόse, au contribuitŭ ca judecătorulŭ de instrucţiă sĕ începă pe la órele $6^1/_2$ séra sĕ aibă grave bănuelĭ cumcă Ştefanŭ Venescu era, decă nu autorulŭ principalŭ, celŭ puţinŭ complice cu asasinii.

Vomŭ arăta mai la vale cum s'a descoperitŭ criminalulŭ.

Pe la órele 7 séra, d-lŭ judecătorŭ de instrucţiă ordonă sĕ i-se aducă Ştefanŭ, nepotulŭ d-lui Venescu, pentru a-i lua unŭ simplu interogatoriu.

Ştefanŭ e întrodusŭ şi d-lŭ judecătorŭ de instrucţiă începe sĕ-i céră amănunte asupra crimei, asupra semnalamentelorŭ lui Ilie şi ale Ungurenilorŭ, şi în fine asupra căderei şi rănirei sale.

Dér Ştefanŭ în povestirea, pe care o făcea, nu era de locŭ clarŭ; d-lŭ judecătorŭ de instrucţie îi revelézá mai multe contradicerĭ flagrante.

Pe totŭ timpulŭ acesta Ştefanŭ se uita mereu spre uşe. Insĕ deodată se repede afară ḍicêndŭ: — Am puţină trebă!

Dér Ştefanŭ nu ese, ci se mărginesce, ajungêndŭ la uşe, sĕ-şĭ ia pălăria de pe o bancă şi s'o aducă lângă dênsulŭ uitându-se mereu la ea.

Acéstă deosebită atenţiune a lui Ştefanŭ pentru pălăria sa, a deşteptatŭ curiositatea inspectorului Grantŭ, care luându-i pălăria a începutŭ sĕ se jóce cu dênsa. Deodată simte, că în pălăria se găsiau mai multe hârtii. Scóte căptuşela şi ce descopere? Mai mulţĭ florinĭ în hârtiă.

Căndŭ Ştefanŭ vĕḍŭ florinii găsiţĭ, îngălbeni puţinŭ.

Imediatŭ d-lŭ judecătorŭ de instrucţie îi striga: — Tu eştĭ dér asasinulŭ!!

---

făcea pĕrulŭ măciucă, istorisindu ne aamintirea ḍilei de 17 Maiu 1877, amintirĭ ale rĕsboiului, pe care cine-va nicĭodată nu le uită în viéţa sa; tóte discursurile au fostŭ urmate de ura, şi ér ura; entusiasmulŭ era la culme. Urmă apoi d. locotenentŭ Iancovescu din Curcanĭ, (care purta pe pieptulŭ sĕu, celŭ oţĕlitŭ de victoria dela Plevna, decoraţiunile nóstre românescĭ şi a Sfântului George cruce), care ne citi o poesiă relativŭ la rĕsboiulŭ din 1877 atâtŭ de bine făcută, atâtu de adevĕrată, încâtŭ, sĕ vĕ spunŭ dreptŭ, am vĕḍutŭ lume plângêndŭ!

Eu n'am plânsŭ, dér îmĭ furnica totŭ trupulŭ şi mi-se sbârlea pĕrulŭ!

Dându-se semnalulŭ, ca artileria sĕ încépă foculŭ, se audi d'odată o salvă de bateriă şi apoi succesivŭ câte o bubuitură, care părea că complecteză serbarea, şi astfelŭ se urmă până la 21 focurĭ.

Acum începŭ defilarea. Tótă lumea se grămădea către bulevardŭ, unde întregulŭ corpŭ ofiţerescŭ pornise pe josŭ pentru a primi defilarea.

Inteiu vestiţii noştri curcanĭ, c'unŭ pasŭ hotărîtŭ şi o cadenţă de admiratŭ, au defilatŭ cu arma pe umĕrulŭ stângŭ, par'că erau nisce ziduri; după dênşii urma artileria, care atrase atenţiunea tuturorŭ, mai alesŭ amicilorŭ dela Vidinŭ, rĕmăindu-le în memoriă caii cei surĭ şi frumoşĭ. In códă era sergentulŭ-majorŭ alŭ bateriei, unŭ băiatŭ nostimŭ, care şedea bine pe calŭ; astfelŭ plăcu tuturorŭ, mai alesŭ Bulgarilorŭ, rĕmăindŭ toţĭ încântaţĭ de defilare.

După defilare toţĭ ne împrăştiarămŭ.. era ora douĕ şi jumĕtate şi ne era fóme de totŭ.

N'apucai sĕ mĕ ducŭ spre birtŭ şi étă că zărescŭ o masă mare şi frumósă în grădina publică; mĕ îndreptŭ şi eu spre ea şi aşeḍându-mĕ sub unŭ pomŭ la o masă, cerui sĕ îmbucŭ ceva. Ce sĕ îmbucŭ? Ochii îmĭ erau totŭ la dragii mei ofiţerĭ, carĭ veniră d'odată ca furnicile, cu Bulgarĭ cu totŭ, şi se aşeḍară la acea masă lungă....

Mâncară, ce mâncară, şi d'odată vĕḍui în picióre pe colonelulŭ Ignatŭ, cu unu paharŭ cu vinŭ în mână şi dise cam aşa: „D-nilorŭ, istoria unei ţĕrĭ dispare, se póte pierde etc., dér monumentele. aceste semne neperitóre din viéţa unui poporŭ, nu pierŭ! ele ne vorbescŭ, ele ne spunŭ ce represintă,“ etc. In fine am vĕḍutŭ că e unŭ bărbatŭ *neaoşŭ românŭ*, patriotŭ la culme, şi încheia prin a ḍice: *Trăiescă M. S. Regele şi Regina!*

După d-sa vorbi unŭ preşedinte de Tribunalŭ bulgarŭ din Vidinŭ, care scindŭ românesce, ni-a făcutŭ plăcerea sĕ toasteze cam astfelŭ: „Domnilorŭ, căndŭ bomba a plecatŭ din tunurile române de aicĭ, dela Calafatŭ, şi căndŭ grenada s'a spartŭ, fumulŭ din grenadă rĕspândindu-se în tóte părţile, a anunţatŭ la tótă lumea: *Independenţa României*“! Şi totŭ cam astfelŭ urmă încă ceva, aducêndŭ laude armatei române şi M. S. Regelui.

Nu mai puţinŭ a vorbitŭ bine şi d-lŭ maiorŭ Mihaescu din Dorobanţĭ, entusiasmatŭ până la culme, şi a închinatŭ în sănĕtatea d-lui comandantŭ alŭ Corpului I de armată.

Mésa oficerilorŭ a fostŭ hazlie de totŭ; după aceste toasturĭ începŭ veselia amicală; sĕ fi vĕḍutŭ cum fraternisau Românii cu Bulgarii şi vorbeau totŭ de: puşca *Berdan Lebel*, *Henri-Martini*, de luptele dela *Plevna*, *Smârdan* etc.

In acestŭ timpŭ d-lŭ colonelŭ Ignatŭ mai ridică unŭ toastŭ în sănĕtatea armelorŭ combinate, şi adăugă: *Vĕ urez douĕ tinerilorŭ sĕ serviţĭ şi voi ţéra cu dragostea şi credinţa, cum am slujit'o şi eu 40 de anĭ, şi aveţĭ sĕ fiţĭ fericiţĭ!* Eu mĕ ducŭ, că sunt bĕtrânŭ, dér vĕ lasŭ douĕ sarcina că sunteţĭ tinerĭ, ca *sĕ înfruntaţĭ tóte nevoile şi glónţele duşmanilorŭ, cum le-am înfruntatŭ eu, şi sĕ apĕraţĭ scumpa nóstră ţerişóră! Sĕ trăiască armele combinate!*

Dupăce urmă *ura* şi ér *ura*, de ţi-se făcea pĕrulŭ măciucă, audii: *Trăiască Artileria! Artileria, ea este aceea, care a băgatŭ spaima în Turcĭ! Ura!*

Căpitanulŭ de tunarĭ surîdea, dér îlŭ vedeamŭ neastêmpĕratŭ, eramŭ sigurŭ că va lua cuvêntulŭ, şi în adevĕrŭ vĕḍŭ d'odată ridicându-se de pe scaunŭ unŭ bărbosŭ înaltŭ, uscăţivŭ, care dise: „Domnilorŭ, artileria nu şi-a făcutŭ decâtŭ datoria, ea a lucratŭ şi va lucra în totdeuna ca sĕ fiă demnă şi la înălţimea numelui ce şi-a câştigatŭ, dér nu e mai puţinŭ adevĕratŭ, că fără concursulŭ ce-

Stefanŭ dete din capŭ și d'aci înainte începu povestirea crimei pe care elŭ o făcu fără multe insistențe din partea d-lui judecătorŭ de instrucțiune Papp:

„Mĕ despărțisemŭ de mătușa mea pe la orele 10 séra, când m'am dusŭ sĕ mĕ culcŭ. Pe la orele 12 nóptea mĕ sculai. Toțĭ durmeu. In sala de intrare era o lampă aprinsă; lumina era însĕ mică. Mĕ urcŭ la etagiulŭ alŭ doilea, căcĭ eu durmiamŭ josŭ, și voiescŭ sĕ întru în podulŭ casei, unde era culcatŭ servitorulŭ Avramŭ Goga.

„Sgomotulŭ întrărei mele deștepta pe servitorŭ. N'apucà sĕ deschidă gura și-lŭ lovescŭ în peptŭ. Cuțitulŭ însĕ se opresce găsindŭ o resistență. Se vede că a întâlnitŭ o côstă“, adăugă Ștefanŭ flegmaticŭ.

„Avram începu lupta cu mine. S'a luptatŭ chiar fórte bine. Ilŭ lovescŭ încă odată la umĕrŭ și apoi la gâtŭ. Băgându-i cuțitulŭ în gâtŭ, îlŭ rĕsucescŭ și astfelŭ ajungŭ sĕ-i taiu beregata. Avram Goga cade josŭ într'unŭ colțŭ lângă ușa întrărei în sala antreului.

„Voescŭ sĕ esŭ afară, der audŭ unŭ sgomotŭ. Mătușea mea apare ținĕndŭ o laminare în mână și cu unŭ aerŭ speriatŭ îmĭ dice: —„Ce facĭ, Stefane!“ N'a apucatŭ sĕ sfârșéscă cuvĕntulŭ și o lovescŭ la gâtŭ cu cuțitulŭ meu. Mătușa mea cade mórtă. O ucisesemŭ dintr'o singură lovitură...

„Se scolă servitórea, care începe sĕ strige ajutorŭ. O lovescŭ și pe dênsa și o omorŭ.

„Lupta mea cu victimele, țipetele lorŭ, au deșteptatŭ copilulŭ unchiului meu. Copilulŭ deschide ușa iatacului și mĕ întrebă:

— *Ce e nene? Ce ai cu mama mare?*

— „Du-te de te culcă“, îi rĕspunsei și-l lovescŭ cu cuțitulŭ meu, tăindu-i gâtulŭ.

„După acesta mĕ dau josŭ și mĕ ducŭ de-mĭ spălŭ mânile și cuțitulŭ. Er hainele mele pline de sânge le scotŭ și am rĕmasŭ în cămașă.

„Mĕ urcŭ din nou în odaia servitorului și căutândŭ în ladă găsescŭ mai mulțĭ florinĭ în hârtiă. Ii iau și-i ascundŭ. Apoi cautŭ prin lădĭ scotocindŭ totulŭ. N'am mai găsitŭ nimicŭ sĕ iau.

„In timpulŭ acesta audŭ unŭ sgomotŭ în odaia de culcare. Copilita unchiului meu se deșteptase. Mĕ ducŭ la patul ei, și după puține cuvinte o adorm și o învĕlescŭ cu plapoma. Apoi mĕ coborŭ și mĕ aședŭ la loculŭ unde sergentulŭ mĕ găsesce dimineța. Așa s'a sĕvêrșitŭ crima, restulŭ îlŭ cunósceţĭ“.

Inaintea plecărei unchiului sĕu, Stefanŭ furase douĕ bonurĭ de câte o miiă de francĭ unulŭ. Aceste bonurĭ Stefanŭ le vĕnduse unui bancherŭ din Lipscanĭ și luândŭ banii a începutŭ sĕ-i cheltuiască. Intrebatŭ, decă cunósce numele bancherului unde a vêndutŭ bonurile, a rĕspunsŭ că nu, der că scie unde e prăvălia.

După plecarea d-lui Venescu, Stefanŭ căutândŭ în lădile lui, găsì mai multe bijuterii, 4 obiecte de valóre, pe care și le-a apropiatŭ și a datŭ chiar unele din ele amantei sale, Anica Constantinescu, pe care o cunoscuse la Moșĭ.

Sciindŭ, că unchiulŭ sĕu era sĕ vie în Bucurescĭ, a vrutŭ sĕ simuleze unŭ furtŭ omorîndŭ pe servitorŭ pentru a'i fura florinii.

Intêmplarea însĕ nenorocită, dice Stefanŭ, a făcutŭ ca sĕ se deștepte nenonorocita mea mătușă și ceialalțĭ și neavĕndŭ ce face, fiind-că mĕ vĕduseră, i-am omorîtŭ.

Imediatŭ după mărturisirea lui Stefanŭ, d. judecătorŭ de instrucțiă Pappŭ ordonà inspectorului Crețu sĕ se ducă cu elŭ acasă spre a constata unde ascnusese cuțitulu. La fața locului Stefanŭ fără multă dificultate arătà cuțitulu și hainele pline de sânge, pe care le scosese după sĕvêrșirea crimei.

De aci au mersŭ în strada Nerva-Traianŭ No. 114, unde Stefanŭ închiriase o odaie pe prețulŭ de 16 lei și acésta fără ca sĕ se tocméscă cu stăpâna casei. Aci s'au găsitŭ mai multe obiecte. Printre altele o umbrelă de colóre roșiă, o bucată de madipolonŭ, diferite bucățĭ de pânză pentru rochii, prosópe și altele. Tóte acestea au fostŭ aduse la poliţiă.

La órele 12 și jumĕtate d. judecătorŭ de instrucțiă Pappŭ ordonà încarcerarea lui Stefanŭ.

Asasinulŭ e micŭ de talie, galbenŭ la față și fórte nervosŭ. La 20 Iunie viitorŭ împlinesce 21 de anĭ. A servitŭ ca voluntarŭ în regimentulŭ alŭ doilea de geniu, la compania I, sub comanda d-lui căpitanŭ Mănescu.

Lovindŭ pe unŭ soldatŭ din compania sa cu baioneta, fusese datŭ judecăței. Consiliulŭ de rĕsboiu din Craiova l'a achitatŭ, luândŭ în considerare etatea sa. Stefanŭ a fostŭ eliberatŭ la Pascĭ și de atuncĭ domicilia la unchiulŭ sĕu Venescu.

Inainte de a intra în armată, Stefanŭ fusese elevŭ-telegrafistŭ la poliţiă. Asasinulŭ mai fusese datŭ judecății pentru-că a furatŭ unŭ césornicŭ dela mătușă-sa.

Tatălŭ lui e la Goleștĭ, funcționarŭ la telegrafulŭ gărei.

In timpulŭ când istorisia Stefanŭ Venescu crima, îlŭ întrebà d. judecătorŭ de instrucțiă:

— Cum s'a făcutŭ, că n'ai omorîtŭ și pe copilița de 4 anĭ?

— Decă nu tăcea o omoram, nu numai pe ea, der și pe alții.

Interogatoriulŭ lui Stefanŭ Venescu a durat până la órele 1 de dimineța, când, precum amŭ spusŭ și mai susŭ, elŭ fu încarceratŭ. S'au mai arestatŭ Sâmbătă séra și douĕ femei cunoscute de Stefanŭ.

La órele 11, Duminecă, d. judecătorŭ de instrucțiă luà din nou interogatoriulŭ asasinului. Acesta a doua deposițiă nu diferă absolutŭ de locŭ de cea dintâiu. Asasinulŭ însĕ a mai datŭ mai multe amĕnunte interesante. Etă aceste amĕnunte:

Etă cum explică Stefanŭ Venescu rănile, ce are la mâna dreptă. —„Băgasemŭ“, dice asasinulŭ, „cuțitulŭ în gâtulŭ servitorului, der sângele curgĕndŭ l'a umplutŭ așa tare, încâtŭ mĭ-a alunecatŭ. Rĕsucindŭ cuțitulŭ, mi-a scăpatŭ din mână mânerulŭ cuțitului și apucândŭ ferulŭ lui m'am tăiatŭ. De trei orĭ m'am tăiatŭ astfelŭ.“

Stefanŭ Venescu are mai multe de dece tăieturĭ pe palmă și la degete.

La órele 1 ni-se anunță, că d. judecătorŭ de instrucțiă va confronta pe asasinulŭ cu cadavrele.

Asasinulŭ e băgatŭ în o odaie a spitalului. Elŭ e păzitŭ de 2 jandarmĭ. Ușele și ferestrele suntŭ închise așa, că nimenĭ nu póte sĕ pĕtrundă pentru a-lŭ vede. In curtea spitalului suntŭ mulțĭ curioșĭ, carĭ așteptă ca sĕ vedă pe asasinŭ. La órele 2, sosescŭ d. primŭ-procurorŭ Voinescu, vre-o alțĭ 3 procurorĭ și doctorulŭ Babeșŭ. Se așteptă sosirea d-rului Alexianŭ.

Cadavrele se află în Morgă. Douĕ din ele suntŭ în pivnița Morgei și după ordinulŭ doctorului Babeșŭ suntŭ aduse susŭ și aședate pe o masă de marmoră, rĕndŭ pe rĕndŭ, rĕdimate de păreţĭ. Privelіștea e înfiorătóre.

După unŭ cuartŭ de óră asasinulŭ păzitŭ de unŭ jandarmŭ intră în odaia unde se află cadavrele. Pune mâna la ochĭ și încércă sĕ plângă, der nu póte. Cu tótă aparența tristă, pe care caută sĕ 'șĭ dea, elŭ nu pare fórte multŭ emoționatŭ.

D. judecătorŭ de instrucțiă Pappŭ începe sĕ'i arate una după alta victimele sale, cerĕndu'i sĕ 'i spuie cum le-a omorîtŭ și unde a datŭ cu cuțitulŭ.

Asasinulŭ rĕspunde fără ca vocea lui sĕ tremure.

— Când ai lovitŭ în pieptŭ pe servitorŭ' ce a disŭ elŭ?

— A țipatŭ și a strigatŭ: *aoleo!...*

Asasinulŭ povestesce cum a asasinat pe mătușă-sa și pe servitórea.

— Servitórei i-am datŭ cincĭ loviturĭ. Incâtŭ privesce copilulŭ, nu îșĭ aduce aminte câte loviturĭ i-a datŭ.

Confrontarea terminată, d. judecătorŭ de instrucțiă ordonà sĕ-lŭ ducă la poliţiă.

După aceea s'a făcutŭ autopsia cadavrelorŭ.

Asasinulŭ fù condusŭ Lunĭ la bancherulŭ, unde șĭ-a schimbatŭ bonurile.

Lumea adunată pe podurĭ voia sĕ'lŭ sfâșiă, Grațiă energiei autoităților, asasinulŭ a pututŭ sĕ nu fiă ucisŭ de mulțime.

---

loralalte douĕ arme surorĭ ea nu póte face nimicŭ“ etc. etc. In fine complimentândŭ infanteria, ale cărei victorii se datorescŭ numai ei, beu în sănĕtatea d-lui colonelŭ Ignatŭ.

Locotenentulŭ Iancovescu repetà poesia sa, fiindŭ rugatŭ de conmesenĭ, șĭ-o terminà în mijloculŭ aplauselorŭ.

. . . Maiorulŭ Mihăescu, emoționatŭ la estremitate, ridicà unŭ toastŭ în sănĕtatea d-lui generalŭ Anghelescu, acela, care a condusŭ lupta la Smârdanŭ etc.

D-lŭ generalŭ rĕspunse: Că nu șĭ-a făcutŭ decâtŭ datoria și că-șĭ va face-o orĭ de câte-orĭ va fi chematŭ sĕ ia parte, și este sigurŭ că și armata șĭ-va face datoria sa etc. etc.

Am aflatŭ, că oficerii bulgarĭ, încântațĭ de primirea ce li s'a făcutŭ, au învitatŭ și dênșii pe toțĭ Românii sĕ poftéscă a doua di, 18 Maiu, la serbarea ce avea locŭ la ei: nascerea prințului Coburg seu diua lui, nu sciu bine.

Se făcu nópte, și d'odată vĕdui felinare multe venindŭ și musica cânta; acésta era retragerea cu facle... A fostŭ frumósă, restulŭ lumei am vĕdut'o în grădină, care era luminată a giorno cu lampióne venețiene. "Românulŭ".

Incunosciințare.

Premiulŭ de 200 de francĭ publicatŭ în Nr. 9 alŭ „Meseriașului Românŭ“ neputĕndu-se conferi din causa unorŭ pedecĭ ivite fără de veste, Comitetulŭ Associațiunei pentru spriginirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ românĭ meseriașĭ, în ultima sa ședință a decisŭ a publica din nou: Concursŭ pentru douĕ premii de câte 150 de francĭ pentru a se înlesni mergerea la esposițiunea universală din Parisŭ a unui măestru și a unui sodalŭ.

Concurenții suntŭ obligațĭ se presenteze Comitetului subscrisŭ cererile lorŭ însoțite:

a) De unŭ certificatŭ prin care sĕ constate, că suntŭ Românĭ.

b) De unŭ certificatŭ prin care sĕ dovedéscă, că suntŭ măestrii seu sodalĭ.

c) De o declarațiune prin care se obligă, că va da comitetului unu raportŭ despre obiectele espuse la esposițiune de industriașĭ micĭ în ramurile: de lemnŭ, de lână, de pielăriă, de ferŭ, precum și de alte industrii, ce le-ar putea aprețiа.

Cererile suntŭ a se adresa comitetului subscrisŭ până la 1/13 Iulie a. c.

Cererile intrate în urma concursului precedentŭ vorŭ fi luate în considerațiune.

Comitetulŭ Associațiunii pentru spriginirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ românĭ-meseriașĭ.

Bart. Băiulescu, preș. **Ioanŭ Bozoceanŭ,**

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Pesta, 19 Iunie. Foia oficială publică numirea contelui Geza Teleki ca ministru de interne și depărtarea din postulŭ de secretarŭ de statŭ în ministeriulŭ de interne a lui Beniczky, fiindŭ numitŭ în acelașĭ timpŭ intendantŭ alŭ operei și teatrului naționalŭ.

Bruxela, 19 Iunie. In ședința camerei interpelà deputatulŭ liberalŭ Ianson în privința procesului socialistŭ din Mons și dise, că ministeriulŭ și maioritatea trebue orĭ sĕ se supună, orĭ sĕ demisioneze. Ministrulŭ președinte Bernaert declarà, că n'are intențiunea sĕ demisioneze. Se născu unŭ viu schimb de vorbe.—In fața ferberei ce domnia, președintele camerei ridicà ședința. Stradele suntŭ ocupate de poliţiă, mare mulțime de omenĭ e adunată; e temere că vorŭ isbucni seriose turburărĭ de stradă.

Parisŭ, 19 Iunie. *Ministrulŭ de marină declarà că în curĕndŭ va cere unŭ creditŭ de 50—60 milione. Mișcare mare.*

Londra, 19 Iunie. *„Standard“ află din Odessa, că guvernulŭ rusescŭ a comandatŭ 40 de locomotive și 1000 de vagóne pentru scopurĭ de transporturĭ militare.*

DIVERSE.

Buziașŭ și Vinga. „Gazeta poporuluĭ scrie: Din datele statistice despre mișcarea poporațiunei din anulŭ 1888 se póte mai bine dovedi influința și bunĕtatea apei acre și a băilorŭ din Buziașŭ. Ca se putemŭ dovedi acésta vom face asĕmĕnare între datele de mișcare a poporațiunei din Buziașŭ și Vinga. Notămŭ, că Buziașu cu 460 de numerĭ de case are 2473 de suflete, er Vinga cu 1000 de numerĭ de case are 4796 de suflete, adecă îndoitŭ atâtea cât Buziașulŭ. In anulŭ trecutŭ s'au născutŭ în Buziașŭ 56 feciorĭ și 68 fete, laolaltă 124 copiiĭ; în Vinga s'au născutŭ 62 feciorĭ și 51 fete, laolaltă 113 copiiĭ. Din aceștia au fostŭ nelegiuițĭ în Buziașŭ 17, în Vinga 7. Au muritŭ în Buziașŭ 39 feciorĭ și 39 fete, laolaltă 78. In Vinga 79 feciorĭ și 61 fete, laolaltă 140. Decĭ s'au născutŭ în Buziașŭ cu 46 mai mulțĭ decâtŭ au muritŭ, pe când în Vinga cu 27 au muritŭ mai mulțĭ decâtŭ s'au născutŭ. Morțĭ s'au nascutŭ în Vinga 5 copii, în Buziașŭ nicĭ unulŭ. Cifrele vorbescŭ. Mai notezu, că în Buziașŭ poporulŭ întregŭ cu micŭ cu mare bĕu apă acră și se scaldă în apă acră.

Pentru tinerĭ. La San Francisco a sositŭ nu de multŭ o tinĕră fată, care a causatŭ adevĕrată ferbere în orașŭ. Ea este de o frumsețe estraordinară și pe lângă acésta are și câteva milióne destre. Acéstă fată fenomenală este principesa Kalukani, nepóta regelui Kalukan din Hava. Ea abia este de 15 anĭ. Dênsa a plecatŭ pentru o mai lungă călĕtoriă, a cărui scopŭ principalŭ este Parisulŭ. De sigurŭ, că ea va face sensațiă și la esposițiă. Muma ei încă a fostŭ de o frumsețe rară, o chiema Likiliki și a avutŭ unŭ sfêrșitŭ fórte tristŭ. Ea s'a sinucisŭ. Ecă cum: Inainte de acésta cu doi anĭ vulcanulŭ Mauna Loa băgase spaimă în locuitorii regatului. Intre populațiă este lățită credința, că numai atuncĭ erupțiunea va înceta, când se va arunca pe craterŭ un membru alŭ familiei regale. Principesa Likiliki, fiindŭ și așa bolnavă de reumatismŭ, ca sĕ scape de grije pe supușii fratelui ei, a săritŭ într'o di în crater, și minunea minunilorŭ, erupțiunea a și încetatŭ de atuncĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 19 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vend.	9.43
Argintŭ românescŭ -	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.38	„	9.52
Lire turcescĭ - - -	„	10.60	„	10.68
Imperialĭ - - - - -	„	9.60	„	9.68
Galbinĭ .	„	5.56	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	120.—	„	122.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.90
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	95.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	142.80
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.60
Acțiunile băncei austro-ungare - -	904.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	312.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	302.50
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - -	5.65
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.51
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.40
Londra 10 Livressterlinge - - - - -	119.50

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.